

РОЗВИТОК РИНКУ ЦІННИХ ПАПЕРІВ В УКРАЇНІ

Процеси ринкової трансформації, які охопили майже всі сфери діяльності суспільства, вимагають адекватного розвитку ринку цінних паперів — одного з найбільш ефективних інструментів ринкового механізму. Зазначимо, що сьогоdnішній стан розвитку вітчизняного ринку цінних паперів, з одного боку, віддзеркалює історичні тенденції розвитку, з іншого — залежить від напрямів розвитку міжнародних фондових ринків. В Україні створені передумови для активного використання можливостей ринку цінних паперів: розбудовано базову інфраструктуру, запроваджено регуляторну політику.

Аналізуючи останній період функціонування вітчизняного ринку цінних паперів, можна сказати про наявність позитивних тенденцій в його розвитку. Цьому сприяла інфраструктура фондового ринку, яка, незважаючи на складність та суперечність економічних процесів, що активно проходять в Україні, має схильність до розвитку та зростання. Сьогodнішній фондовий ринок уже зазнав перших потрясінь, яких нанесла йому фінансова криза. Так, в 2010 р., показники зменшились приблизно на 70 % у порівнянні з максимальними значеннями за попередні роки.

Основною функцією цінних паперів є мобілізація коштів для фінансового забезпечення активної підприємницько-виробничої діяльності. Впродовж 2010-2013 рр. макроекономічна ситуація посилюється у своїй нестабільності, світова фінансова криза набирає обертів, відповідно відреагував і фондовий ринок України [3]. Протягом першої половини 2011 р. загальний обсяг випусків емісійних цінних паперів становив 916,56 млрд. грн. Як бачимо, прослідковується зростання загального обсягу зареєстрованих випусків цінних паперів від 25 % (як у 2010 р.) до 45 % (як у 2012 р.) на рік і протягом 2010 р. — I півріччя 2013 рр. він зріс більше, ніж у 8 разів. У цілому структура випущених у першому півріччі 2013 р. цінних паперів має наступний вигляд: акції — 43,61 %, цінні папери ІСІ — 35,42 %, облігації підприємств — 20,48 %, облігації місцевих позик — 0,49 %, опціони — 0,0001 % [1].

Слід мати на увазі, що метою за досягнення якої несе відповідальність держава є залучення довготермінових інвестицій на фондовому ринку в реальний сектор, тому створення регулятивної інфраструктури у повному обсязі відповідно до розвинутих країн не є самоціллю.

Підвищення ефективності державного регулювання фондового ринку вимагає:

1) введення єдиних для всіх учасників ринку стандартів розрахунку основних показників, що відповідають міжнародним стандартам, а також встановлення вимог про щоденний розрахунок капіталу професійними учасниками;

2) розроблення та запровадження сучасних методик оцінки ризиків;

3) вдосконалення регулятивних вимог щодо порядку діяльності уповноважених рейтингових агентств;

4) удосконалення електронної системи розкриття інформації на фондовому ринку;

5) забезпечення системи державного моніторингу виконання фондовими біржами вимог щодо здійснення операцій з цінними паперами в режимі реального часу;

6) посилення вимоги щодо реклами цінних паперів та послуг, що надаються професійними учасниками фондового ринку.

Проблемою українського ринку цінних паперів є невеликі терміни обігу боргових інструментів. Так, термін обігу корпоративних облігацій на період до оферти становить 6-12 місяців, державних облігацій — 2-3 роки, а термін обігу єврооблігацій — 3-5 років. Як вважає багато науковців, зокрема і ми, доцільним було б використання зарубіжного досвіду щодо впровадження такого виду цінних паперів, як «золота акція» [2]. Досвід розвинених країн свідчить про те, що «золоті акції» — досить поширене явище. Маючи «золоту акцію», держава завжди буде готова втручатися в галузь, яка працює неефективно, але при цьому має стратегічне значення для країни.

Для покращення стану фондового ринку України та підтримання його фінансової безпеки потрібно підвищити роль держави на фондовому ринку. Держава повинна створити довготермінову концепцію щодо розвитку ринку цінних паперів, має знайти шляхи поєднання ресурсів держави і приватного сектору з метою його формування, а також впорядкувати низку нормативно-правових

актів. Так, створення єдиної біржової фондової системи та централізованого клірингового депозитарію на сучасному етапі розвитку вітчизняного ринку цінних паперів стане потужним чинником підвищення його ефективності.

Література

1. Звіт Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку за 2012 рік. [Електронний ресурс]. — Режим доступу до ресурсу : <http://www.ssmc.gov.ua>.
2. Чернишук В. Р. Розвиток ринку цінних паперів: проблеми й перспективи / В. Р. Чернишук, А. П. Данькевич // Фінанси України. — 2010. — № 8. — С. 96-103.
3. Ватаманюк З. Г. Перспективи розвитку ринку цінних паперів в Україні / З. Г. Ватаманюк, О. В. Баула// Фінанси України. — 2011. — № 5. — С. 75-85.

Пастушенко А. Г.,

*студентка 2 курсу соціально-правового факультету,
Національний університет «Одеська юридична академія»*

ПРОБЛЕМИ БЮДЖЕТНОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ ТА ШЛЯХИ ЇХ ПОДОЛАННЯ

У період політичних дискусій та загострення соціально-економічних проблем в Україні надзвичайно актуальним є підвищення ефективності управління фінансовими ресурсами держави. Об'єктивними особливостями проведення бюджетної політики в Україні є: незначні (за обсягами) суми бюджетних коштів та їх хронічний дефіцит; нераціональна структура витрат і неефективне використання бюджетних коштів; надмірна централізація фінансових ресурсів, що не стимулює місцеві органи влади та місцевого самоврядування до максимальної мобілізації власних ресурсів регіонів. Через бюджет як головний інструмент державної політики та фінансовий план країни здійснюється реалізація бюджетної політики. Важливим завданням бюджетної політики на сучасному етапі є вирішення проблеми удосконалення міжбюджетного регулювання з позиції досягнення узгодженості інтересів органів центральної влади та місцевого самоврядування в частині розподілу повноважень і закріплення фінансових ресурсів на здійснення державних повноважень.

Місцеві органи влади та органи місцевого самоврядування практично позбавлені стимулів до збільшення доходів і раціональ-